

.ii. OMELIA . IN .iii. DOMINICA ANTE NATALE DOMINI .

FACTum est autem cum impleta essent omnia quę de aduen-
tu domini in carne temporibus praedicta per prophetas fuerant ;
missus est iohannes praecursor domini parare uias eius in spiritu et uir-
tute helię . dicente domino per prophetam . Ecce ego mitto an-
gelum meum . qui praeparabit uiam tuam ante te . et conuertet
cor patrum ad filios . et cor filiorum ad patres eorum . Sicut et isa-
ias de illius persona dicit . Ego uox clamantis in deserto ;
dirigite uiam domini rectas facite semitas dei nostri . quia qui post
me uenit ante me factus est cuius non sum dignus corrigiam calcia-
mentorū eius soluere . Quapropter alibi dicit . Me oportet
minui ; illum autem crescere . quomodo autem potest minui
iohannem et crescere christum . nisi ut iohannem quem christum esse pu-
tabant unum esse ex prophetis crederent . et christus que unum
ex prophetis esse estimabant . dei filius esse crederetur .
Praemissus est ergo iohannes ante christum . uelut uox ante
uerbum . lucerna ante solem . praeco ante iudicem . seruus
ante dominum . nuntius ante regem . amicus ante sponsum . Qui ideo
uox ante uerbum dicitur . quia ipse uerbi dei spiritu praedicare populo
replebatur . dicente domino . Dedi te in lucem gentium et prophe-
tam in populis . ut sis salus mea usque ad extremum terrę .
[.ii.]¹ Post haec igitur ubi plenitudo temporum aduenerat . misit
gabriel archangelus a deo in ciuitate nazareth . uerbum annun-
tiare ad mariam uirginem desponsatam ioseph . Et ingres-
sus ad eam dixit . Aue maria gratia plena . dominus tecum . bene-
dicta tu inter mulieres . Quę cum audisset turbata est in
sermone eius . et cogitabat qualis esset ista salutatio . Time-
bat enim . de nouitate uerborum . quę audierat et terrebatur ;

ad quam placide angelus . ne timeas inquit maria . inuenisti enim gratiam apud deum . *Ac sí dixisset . Ne ad conspectum meum mater domini mei terrearis . sed magis gaudeas de qua rex caelorum processurus est et angelorum . [iii.]* Ego enim conceptionis tuę minister adueni . Ipse me misit ad te . qui est nasciturus . ex te . Ipse tibi per me annuntiat gladium . cui placuit in utero tuo cum humana mysticum sociare coniugium . Ecce concipies et paries filium . et uocabis nomen eius iesum . Concipies enim non de uirili coitu . sed de spiritu sancto . Et paries . id est sine dolore . Et uocabitur iesus . quod latine saluator exprimitur . Ipse enim saluum faciet populum suum a peccatis eorum . Hic erit magnus et filius altissimi uocabitur . Et dabit illi dominus deus sedem dauid patris eius . et regnabit in domo iacob in æternum . et regni eius non erit finis . Ideoque et tu ne timeas maria . sed abice ex te omnem metum . quę seculi conceptura es gaudium ; non cuius libet meriti hominem . sed totius seculi saluatorem .

/6v/ Reuolue ergo maria . reuolue `pro`pheticam lectionem . neque enim preterire te scientia diuinorum potest librorum . que ipsam plenitudinem paritura es prophetarum . Recole in libro isaię prophetę uirginem quam legisti . et gaude quia tu esse meruisti . tu enim ibi præsignata es uirgo . De qua procederet gaudium mundo . [v.] Dixit autem maria ad angelum . Quomodo fiet istud quoniam uirum inconcipiendo non pertuli . *Ac sí dixisset . Immunis enim sum a marito . quoniam uirum¹ poenitus non cognosco . Desponsata autem sum homini iusto . si cum illo non conuenero . UNde erit quod generabo . sed si potest fieri . ut concipiam intacta sine uiro . et uirginitate custodita . generem clausa . indica modo . et ibi paratum . consentire inuenies cor meum . Omnibus enim modis opto oboedire domino et deo meo `ne` perdam pudorem . Gabriel autem archangelus ad haec dicta gaudens . mox refert modum concep*

¹ uirum] MS uirum ~~inconcipiendo~~

tionis ei dicens . Ó maria . uirgo dei . sponsa dei . dilecta dei . fa
mula dei . mater dei . [.vi.] Si hunc a me modum requiris . quomodo
fiet istud . Ego tibi reuelabo . uirgo concipies . uirgo paries .
et uirgo post partum permanebis . Spiritus enim sanctus superueniet in te .
et uirtus altissimi obumbrabit tibi . Ideóque et quod nascetur
ex te sanctum . uocabitur filius dei . Et aliut tibi mirabile expli
cabo signum . quod contra humanam contigit naturam . Ecce enim
elisabeth concepit filium in senectute sua . et hic mensis est
sextus illi . quę uocatur sterilis . Hoc autem factum est ut credas .
quoniam nihil impossibile est apud deum . Maria autem in corde
suo omnia haec considerans . dixit ad angelum . Ecce ancilla
domini . fiat mihi secundum uerbum tuum . Mox igitur angelus accepto uir
ginis consensu . ad regionem unde uenerat gaudens remeauit
caelestem . [.viii.] Et ecce subito secretum uirginis . ineffabili potentia
/7r/ intrauit artifex mundi . et qui terra mari caelóque non capitur ;
intra unius uirginis membra concluditur . et ab infirmitate
benigne portatur . Post haec autem exurgens maria . uenit
cum festinatione in ciuitatem iuda . et intrauit in domum zacharię .
et salutauit elisabeth . Et factum est ut audiuit salutationem
marię elisabeth . exultauit infans in utero eius . Et repleta
elisabeth spiritu sancto . exclamauit uoce magna et dixit . Benedicta
tu inter mulieres . et benedictus fructus uentris tui . Ecce enim
ut facta est uox salutationis tuae in auribus meis . exultauit
in gaudio infans in utero meo . Beata es uirgo maria . quoniam
perficientur in te quę dicta sunt tibi a domino . Et ait maria gaudens .
Magnificabo igitur dominum meum . et spiritus meus exultauit in deo salu
tari meo . quia respexit humilitatem meam . et inter omnes exal
tare me dignatus est nationes . Gaudere igitur nos oportet
cum maria fratres karissimi . et ornari ad aduentum domini saluatoris mundi .
[.ix.] Laetemur ergo et excitemus corda nostra . ad præparandas
unigeniti dei uias . præparemus nosmetipsos fortiter . per christi ad

iutorium . Ab omni luxuria carnis abstinentes . et bonis operibus fulgentes . ut simus castitate nitidi . caritate splendidi . elimosinis mundati . simplicitatis gemmis . et sobrietatis floribus adornata . ad solemnitatem regis aeterni . Ut haec autem omnia implere ualeatis fratres karissimi . iracundiam odium et inuidiam . cum omni malitia . de cordibus uestris tamquam uenenum respuere debetis . et castitatem plurimis diebus ante solemnitatem . etiam cum propriis uxoribus conseruare . Ad uigilias uespertinales uel matutinales conuenire . et in templo dei cum humilitate et silentio uenire . et in aecclesia stantes orare . Aut psallere nomini domini altissimi . Verba otiosa aut secularia ex ore non proferre . /7v/ et eos qui proferre uoluerint . etiam cum seueritate castigare . pacem cum omnibus habere . et quos discordes inter se agnoscatis . ad concordiam reuocare . Et si haec fideliter christo adiuuante uolueritis implere . tunc ad altare domini cum segura conscientia ad percipiendum sacrosanctum corpus et sanguinem christi poteris accedere . et in futuro seculo ad aeternam beatitudinem feliciter peruenire ; Ipso adiuuante qui uiuit et regnat in secula seculorum . amen .

¹ The lection numbers set in the margins alongside this sermon are difficult to follow since three are partly buried in the gutter (.ii. at 6r6 left margin, .iii. at 6r16 left margin, and .ix. at 7r16 left margin), and the scribe has also skipped a couple, omitting .iv. and .vii.